

מסכת נדרים דף פט.

• משנה (דף פח:-פט.).

משנה	
<p>אף על פי שנשאת בתוך שלשים יום, אינו יכול להפר, משום <u>דבתר אמירה</u> אזלינן, שנדרה קודם שנשאת, ואין הבעל מפר בקודמין (1)</p>	<p>"ונדר אלמנה וגרושה יקום עליה" וכגון באלמנה או גרושה שאמרה "הריני נזירה לאחר שלשים יום",</p>
<p>אף על פי שנתאלמנה או נתגרשה בתוך שלשים, הרי זה מופר, <u>דבתר שעת אמירה</u> אזלינן, בין לקולא בין לחומרא</p>	<p>נדרה, והיא ברשות הבעל, מפר לה, וכגון בנשואה שאמרה "הריני נזירה לאחר שלשים יום", והפר הבעל,</p>
<p>אינו יכול להפר, שאין הבעל מפר בקודמין, זה הכלל, כל שיצאה לרשות עצמה אפילו לשעה אחת, אינו יכול להפר את הנדרים שנדרה לפני כן</p>	<p>נדרה בו ביום (2), ונתגרשה בו ביום, החזירה בו ביום,</p>
<p>(1) זודאי קרא להכי אתא, דאי בלא נשאת, למה איצטריך קרא לומר דיקום עליה, פשיטא, מאן מפר לה, אלא ודאי נשאת איצטריך, לומר דכיון שנדרה בעודה אלמנה, אע"פ שאמרה שיחול הנדר לאחר ל' יום, כי נשאת לאחר מכן, אינו מפר, משום <u>דבתר אמירה אזלינן</u>, שנדרה קודם שנשאת, ואין הבעל מפר בקודמין</p>	
<p>(2) נדרה בו ביום, דהיינו ביום שנשאת, וכדאוקים לה בפרק נערה המאורסה, בשנשאת ונתגרשה בו ביום, והחזירה בו ביום, אינו יכול להפר, שאין הבעל מפר בקודמין, ואי הך חזרה דאירוסין בלחוד היא, נמי אינו יכול להפר בשותפות האב, דכיון שנשאת, שוב אין לאביה זכות בה, וכי קתני נדרה בו ביום, לרבותא נקטיה, דאע"ג דבו ביום היתה ברשות אביה קודם שנדרה, אפ"ל הכי כיון שנשאת, אין לה תקנה אפ"ל באותו יום עצמו</p>	

מסכת נדרים דף פט.

• גמרא - תניא...

אלמנה וגרושה שאמרה "הריני נזירה לכשאנשא", ונשאת,	
ורבי עקיבא אומר, לא יפר, דאזלין בתר <u>אמירה</u> ,	רבי ישמעאל אומר, יפר, דסבירא ליה דבתר <u>חלות</u> הנדר אזלין ולא בתר אמירה,
אשת איש שאמרה "הריני נזירה לכשאתגרש", ונתגרשה,	
ורבי עקיבא אומר, יפר, (1)	רבי ישמעאל אומר, לא יפר,
רבי עקיבא סבר, הרי הוא אומר "כל אשר אסרה על נפשה", שאינו יכול להפר אם איסורי נדר (כשהיא אוסרת עצמה בנדר) בשעת אלמנות וגרושין, שהכל הולך אחר שעה שהוא נודר	אמר רבי ישמעאל, הרי הוא אומר "ונדר אלמנה וגרושה, כל אשר אסרה על נפשה, יקום עליה", שאינו יכול להפר אם הנדר (חלות הנדר) בשעת אלמנות וגרושין, הילכך בין ברישא בין בסיפא, בתר <u>חלות</u> הנדר אית לן למיזל
(1) וסימנא, <u>יללי</u> , (ברישא) יפר, לא יפר, (בסיפא) לא יפר, יפר	

• אמר רב חסדא...

אמר רב חסדא...	משנתנו - "הריני נזירה לאחר שלשים יום"	ברייתא - "הריני נזירה לכשאנשא", ונשאת,
רב חסדא - משנתנו ר"ע היא, דאזיל בתר שעת <u>אמירה</u>	אע"פ שנשאת לאחר בתוך ל' יום, אינו יכול להפר, דאזלין בתר <u>אמירה</u>	ר' ישמעאל - יפר (אזלין בתר חלות) ר' עקיבא - לא יפר (אזלין בתר אמירה)
אביי - אפילו תימא ר' ישמעאל (1) שהוא מודה במשנתנו דאזיל בתר שעת <u>אמירה</u>	כיון דלא תליא נפשה אלא ביומי, אפילו ר' ישמעאל מודה דאזלין בתר <u>אמירה</u>	כיון דתליא נפשה בנישואין או בגירושין, ס"ל לרבי ישמעאל דאזלין בתר <u>חלות</u> הנדר
(1) אפי' תימא רבי ישמעאל, דכי אזיל ר' ישמעאל בתר חלות הנדר, ה"מ כי תליא נפשה בנישואין או בגירושין, הלכך כיון שאי אפשר לאמירת הנדר וחלות הנדר שיהו ברשות אחד, ס"ל לרבי ישמעאל דאזלין בתר <u>חלות</u> הנדר, אבל מתני' דלא תליא נפשה אלא ביומי, ואפשר דשלמו יומי ולא מנסבא, שלמו יומי ולא מיגרשא, ונמצא שתהא אמירת הנדר וחלותו ברשות אחד, אפילו כשנשתנה הרשות, שנשאת או נתגרשה, מודה רבי ישמעאל דבתר <u>אמירה</u> אזלין, ולא בתר חלות, כיון שבתחלתו היה ראוי הנדר לחול באותו רשות שהיה בשעת אמירה		
(2) כתב הר"ן וה"ל, ולענין הלכה קיימא לן כרבי עקיבא, הילכך אפי' אומרת הריני נזירה לכשאנשא או לכשאתגרש, בתר שעת <u>אמירת</u> הנדר אזלין בין לקולא בין לחומרא		

מסכת נדרים דף פט

• זה הכלל דקתני...

"זה הכלל" דקתני גבי "ואלו נדרים",	"זה הכלל" דקתני גבי "נערה המאורסה"
<p>בפרקין דהכא, במשנתנו, דתנן זה הכלל, כל שיצאה לרשות עצמה שעה אחת, אינו יכול להפר,</p>	<p>בפרקין דנערה המאורסה הוא, דתנן, זה הכלל, כל שלא יצאה לרשות עצמה שעה אחת, אביה ובעלה מפירין נדריה,</p>
<p>לאתווי מסר האב לשלוחי הבעל, או שמסרו שלוחי האב לשלוחי הבעל, דכיון שמסרה להם, שוב אין לאביה רשות בה, דהוי לה הך מסירה כנשואין, שהבעל מפר בנדריים שתדור מנשואין ואילך, אבל נדרים שנדרה כבר, לא, שאין הבעל מפר בקודמין (1)</p>	<p>לאתווי הלך האב עם שלוחי הבעל, או שהלכו שלוחי האב עם שלוחי הבעל, שאע"פ שהיא עם שלוחי הבעל, כיון שאף האב או שלוחיו הלכו עמה, לא יצתה מרשות אביה, דאביה ובעלה מפירין נדריה</p>
<p>(1) ובשותפותיה דאב נמי לא, דבהך מסירה יצאה מרשות אביה, ושוב אין לו זכות בה</p>	

מסכת נדרים דף פט:

• משנה

תשע נערות (1), נדריהן קיימין,		
1. נדרה כשהיא בוגרת, והיא יתומה בחיי האב (2)	2. נדרה כשהיא נערה, ובגרה לאחר מכאן, והיא יתומה בחיי האב	3. נערה בשעה שנדרה, ולא בגרה עדיין, והיא יתומה בחיי האב
4. נדרה כשהיא בוגרת, ומת אביה, דהיינו יתומה ממש	5. נדרה כשהיא נערה, ובגרה לאחר מכאן, ומת אביה, דהיינו יתומה ממש	6. נערה בשעה שנדרה, ולא בגרה עדיין, ומת אביה, דהיינו יתומה ממש
7. נדרה כשהיא נערה, ומת אביה, ומשמת אביה, בגרה	8. נדרה כשהיא בוגרת, ואביה קיים	9. נדרה כשהיא נערה, ובגרה לאחר מכאן, ואביה קיים
<p>רבי יהודה אומר, אף המשיא בתו הקטנה, ונתאלמנה או נתגרשה, וחזרה אצלו, ועדיין היא נערה, שדנריה קיימין, ואשמעינן דאפילו היתה קטנה כשנשאת, יצתה מרשות אביה בהנהו נשואין, וכי קתני ועדיין היא נערה, ה"ה נמי דאפ"י היא קטנה, כיון שנשאת, אין לאביה רשות בה, והאי דנקט נערה, משום דנדרי קטנה אינם כלום</p>		
<p>(1) הנך תשע, כולהו איתנהו בכלל תלת, דהיינו יתומה בחיי האב ויתומה ממש ובוגרת, דבכל חד מהנך תלתא גווני, היא יוצאה מרשות אביה, ורבנן לא מנו אלא הנך תלתא דאמרן כדאיתא בגמרא, אלא דרבי יהודה פליג כל חד מהני תלת גווני לתלתא, ואמרינן בירושלמי שאף רבי יהודה לא אמרה אלא לחדד בהן את התלמידים</p>		
<p>(2) יתומה בחיי האב, כגון שנשאת, ונתאלמנה או נתגרשה, דכיון דנשאת, שוב אין לאביה רשות בה</p>		

• גמרא - א"ר יהודה אמר רב...

אמר רב יהודה אמר רב, זו דברי רבי יהודה,		
אבל חכמים אומרים, שלש נערות נדריהן קיימין, בוגרת, ויתומה, ויתומה בחיי האב		
3. נערה בשעה שנדרה, ולא בגרה עדיין, והיא יתומה בחיי האב	6. נערה בשעה שנדרה, ולא בגרה עדיין, ומת אביה, דהיינו יתומה ממש	9. נדרה כשהיא נערה, ובגרה לאחר מכאן, ואביה קיים
<p>דהנך תלתא כייל להו תשע דמתניתין, שאף ר' יהודה לא אמרה אלא לחדד את התלמידים, וכדכתיבנא במתני:</p>		

מסכת נדרים דף פט:

• משנה

<p>רישא - "קונם שאני נהנית לאבא ולאביך, אם עושה אני על פיך",</p>	<p>סיפא - "קונם שאני נהנית לך אם עושה אני על פי אבא ועל פי אביך",</p>
<p>שהנאה מאבי או מאביך תהיה אסורה עלי בקונם אם אכין לך אוכל (או אם אעשה לך איזו מלאכה אחרת)</p>	<p>שהנאה ממך תהיה אסורה עלי בקונם אם אעשה איזו מלאכה עבור אבי או אביך</p>
<p>הרי זה יכול יפר, אע"פ שהנדרים לא חלו עדיין, שהרי מותנין הם בקיום תנאי</p>	
<p>דברי הר"ן - נראה בעיני, דלא זו אף זו קתני,</p>	
<p>דאי תנא רישא בלחוד, סד"א דמש"ה יכול להפר (אע"פ שעדיין לא חל הנדר בפועל), משום דמהשתא מיתסרא, אי בהנאת אביה משום נדרה, אי במה שתעשה לפיו, משום תנאה (כלומר שכבר עכשיו הרי היא אסורה ממה נפשך, או ליהנות מאביה וחמיה אם היא רוצה להנות את בעלה, או שתיאסר להנות את בעלה אם היא לא רוצה שלא ליאסר בהנאת אביה וחמיה),</p>	<p>אבל בשאני נהנית לך אם עושה אני על פי אבא ועל פי אביך, דבהא בתנאה דידה, לית בה לא ענוי נפש ולא משום דברים שבינו לבינה, סלקא דעתך אמינא דלא מצי מפר,</p>
<p>וכיון דליכא בחד מהנך גוונא מידי דגריע טפי מדברים שבינו לבינה (שהרי בין הנדר שלא תהנה מאביה וחמיה, ובין התנאי שלא להנות את בעלה), מש"ה יפר, דכיון שכן, חל הנדר מקרי, כיון שאי אפשר שלא תאסר לפחות בדברים שבינו לבינה,</p>	<p>קמ"ל כיון דתלתה תנאה בדבר שהיא עשויה לעבור עליו, שאי אפשר לאשה שתעמיד עצמה שלא תעשה לאביו ולאביה, הרי זה יכול להפר, דקסבר תנא דמתניתין דכי האי גוונא בעל מפר, אע"פ שלא חל הנדר</p>

• סיכום

<p>רישא - "קונם שאני נהנית לאבא ולאביך, אם עושה אני על פיך",</p>	<p>סיפא - "קונם שאני נהנית לך אם עושה אני על פי אבא ועל פי אביך",</p>
<p>שהנאה מאבי או מאביך תהיה אסורה עלי בקונם אם אכין לך אוכל (או אם אעשה לך איזו מלאכה אחרת)</p>	<p>שהנאה ממך תהיה אסורה עלי בקונם אם אעשה איזו מלאכה עבור אבי או אביך</p>
<p>הרי זה יכול יפר, אע"פ שהנדרים לא חלו עדיין, שהרי מותנין הם בקיום תנאי, ולא זו אף זו קתני,</p>	
<p>דאי תנא רישא בלחוד, סד"א דמש"ה יכול להפר משום שאסורה ממה נפשך, אי בהנאת אביה משום נדרה (עינוי נפש), אי במה שתעשה לפיו (דברים שבינו לבינה), משום תנאה, וכיון שאי אפשר שלא תאסר לפחות בדברים שבינו לבינה, מש"ה יפר, דכיון שכן, חל הנדר מקרי,</p>	<p>אבל בשאני נהנית לך אם עושה אני על פי אבא ועל פי אביך, דבהא בתנאה דידה, לית בה לא ענוי נפש ולא משום דברים שבינו לבינה, סלקא דעתך אמינא דלא מצי מפר, קמ"ל כיון שאי אפשר לאשה שתעמיד עצמה שלא תעשה לאביו ולאביה, הרי זה יכול להפר, אע"פ שלא חל הנדר</p>

מסכת נדרים דף פט:

• גמרא - תניא...

<p>"נטולה אני מן היהודים אם משמשתך",</p>	<p>"שאיני נהנית לאבא ולאביך אם אני עושה לפיך",</p>
<p>אסורה אני בתשמיש לכל יהודה (והבעל בכלל) אם אשמש אתך (שבפעם הבאה שתשמש עם בעלה, נאסרת ע"פ הנדר לשמש אתו לעולם)</p>	<p>שהנאה מאבי או מאביך תהיה אסורה עלי בקונם אם אכין לך אוכל (או אם אעשה לך איזו מלאכה אחרת)</p>
<p>רבי נתן אומר, לא יפר, וחכמים אומרים, יפר</p>	<p>רבי נתן אומר, לא יפר, וחכמים אומרים, יפר</p>
<p>דברי הר"ן - נראה לי דתנא דברייתא נמי נקט הני תרי גווני לרבנותא,</p>	
<p>ובבא) בתרא, לרבנותא דרבי נתן,</p>	<p>תנא (לבבא) קמא, לרבנותא דרבנן,</p>
<p>ואידך גוונא "נטולה אני מן היהודים" לרבנותא דרבי נתן תנא ליה, דאע"ג דמהשתא מיתסרא בדברים שבינו לבינה (דהיינו לשמשו), ותנאה ונדרה בחד גוונא הוא, דהיכי תעביד, תשמש, מיתסרא בתר הכי בתשמיש, לא תשמש, איכא משום דברים שבינו לבינה,</p>	<p>דבגוונא קמא (שאסרה על עצמה ליהנות מאביה וחמיה אם תהנה את בעלה) נדרה בעיניו נפש, וכרבנן דסבירא להו בהנאת פלוני עלי, ענוי נפש הוי, וכדאמר שמואל אליביהו לעיל בפירקין (נדרים ד' פב.), ותנאה בדברים שבינו לבינה, דהיינו אם עושה אני לפיך,</p>
<p>וסלקא דעתך דאמינא דאפי' רבי נתן מודה בכי האי גוונא ד'יפר, דחל הנדר מיקרי,</p>	<p>וסלקא דעתך דאמינא כיון דתנאה בחד גוונא (בדברים שבינו לבינה), ונדרה בחד גוונא (עיניו נפש), אפי' לרבנן לא יפר, דאכתני נדרה לא חייל,</p>
<p>קמ"ל דאפי' הכי, כיון שעדיין לא חל ממש, לא יפר</p>	<p>קמ"ל דאפילו בכי האי גוונא, לרבנן, יפר (כיון דסוף סוף יש כאן עינוי נפש או דבר שבינו לבינה),</p>

• סיכום

<p>"נטולה אני מן היהודים אם משמשתך",</p>	<p>"שאיני נהנית לאבא ולאביך אם אני עושה לפיך",</p>
<p>אסורה אני בתשמיש לכל יהודה (והבעל בכלל) אם אשמש אתך (שבפעם הבאה שתשמש עם בעלה, נאסרת ע"פ הנדר לשמש אתו לעולם)</p>	<p>שהנאה מאבי או מאביך תהיה אסורה עלי בקונם אם אכין לך אוכל (או אם אעשה לך איזו מלאכה אחרת)</p>
<p>רבי נתן אומר, לא יפר, וחכמים אומרים, יפר,</p>	
<p>ותנא דברייתא נמי נקט הני תרי גווני לרבנותא,</p>	
<p>ואידך גוונא "נטולה אני מן היהודים" לרבנותא דרבי נתן תנא ליה, דאע"ג דמהשתא מיתסרא בדברים שבינו לבינה לשמשו, ותנאה ונדרה בחד גוונא הוא, וסד"א דאפילו רבי נתן מודה בכי האי גוונא ד'יפר, דחל הנדר מיקרי, קמ"ל דאפי' הכי, כיון שעדיין לא חל ממש, לא יפר</p>	<p>דבגוונא קמא "שאיני נהנית לאבא ולאביך" נדרה בעיניו נפש, ותנאה"אם עושה אני לפיך" בדברים שבינו לבינה, וסד"א כיון דתנאה בחד גוונא, ונדרה בחד גוונא, אפילו לרבנן לא יפר, דאכתני נדרה לא חייל, קמ"ל דאפילו בכי האי גוונא, לרבנן, יפר</p>

If you would like the shakla vetarya summaries emailed directly to you (before it is posted on the website), or to give feedback, please email blumenfeldyaakov@gmail.com.